

Samverkan i förebyggande barnhälsovårdsarbete

Hans Andersson

Offensivt hälsoarbete kräver ett utökat samarbete med patienten och hennes omgivning, skriver Hans Andersson. Artikeln handlar om arbetet med ett samverkansprojekt i Örebro, Allergiprojektet.

Hans Andersson är kurator på Barnhälsovården vid Regionsjukhuset i Örebro.

Offensivt hälsoarbete och samverkan

När en patient kommer till sjukhuset tas ofta ansvaret från henne och hennes omgivning och patienten reduceras i värsta fall till ett vårdobjekt. Patienten är den viktigaste samarbetspartnern. Ett offensivt hälsoarbete kräver utökat samarbete med patienten och hennes omgivning där vi kan se dem som resurser. Allergiprojektet är ett projekt där vi söker arbeta så. Allergiprojektet är ett samverkansprojekt mellan barnomsorgen i Örebro och Örebro Astma-Allergiförening samt en privatperson.

Var åttonde svensk har allergisymptom och cirka vart fjärde besök på barnmottagningarna är barn med allergi. Detta dolda handikapp berör barnen, föräldrarna och deras omgivning. Allergiska reaktioner kan utlösas av många saker som kost, rök, damm, kemikalier, inredning och byggnadsmaterial, mögel, husdjur, växter, pollen m m. Detta berör förutom direkt barnvården och medicinsk personal bla kokerskor, kostansvariga, livsmedelsproducenter, arkitekter, ventilationstekniker, städansvariga, städmedelsproducenter, energirådgivare, yrkesmedicinare, ryttarföreningar, kennelklubbar, stadsplanerare, stadsarkitekter, biologer, meteorologer med flera grupper.

Samverkan i allergifrågor

Samverkan i allergifrågor har mestadels handlat om samverkan mellan sjukvård och läkemedelsindustri där den varit så intensiv att försäljningen av allergi-medicin ökat med hundratals procent de senaste åren. Vårt projekt startade med att barnkliniken blev kontaktad av en privatperson, som arbetat på ett allergidaghem, med frågan om Örebro inte behövde starta ett liknande. I inventeringsarbetet fann vi att kunskap om allergi var begränsad hos barnomsorgspersonalen fast det fanns allergiska barn på så gott som varje barnstuga.

Projektet började då med utbildning, hörnstenarna kom att bli kunskap förmedlade av läkare och dietist. Erfarenhet förmedlades av allergiföreningens föräldrasektion samt praktiska inslag för att ge insikt. Målet för vårt arbete är att hålla allergibarnen så friska som möjligt. I slutet av 1983 började vi med en halvdag för samtlig ekonomipersonal och föreståndare på daghem. Efter detta genomfördes kvällsutbildning för samtlig personal på barnstugor och dagbarnvårdare. Denna första utbildning resulterade i en studiecirkel om allergibarnens föräldrar, kokerskor, sjukvårdspersonal och kostansvariga inom skolan. Studiecirkeln besökte en av landets större matproducenter och fick dem att starta en serie med allergianpassade produkter som nu finns över hela landet. Nästa arbete blev att allergianpassa barnstugorna och gruppen utökades med representanter för företagshälsovård och barnomsorgens fackrepresentanter. Sedan kom turen till en

Var åttonde svensk har allergisymptom och ca vart fjärde besök på barnmottagningarna är barn med allergi

.....
*Målet för vårt arbete är att hålla allergibarnen
så friska som möjligt*
.....

heldagskurs för städledare, byggleddare och energirådgivare. Detta ledde till att Fastighetskontoret bad allergiföreningen utbilda städpersonal i allergianpassad städning, vilket i sin tur lett till att städpersonal kontaktar föreningen kring frågor som ser riskabla ut ur allergisynpunkt bla långt gångna planer att belägga Medborgarhusets golv med heltäckande mattor.

Allergiföreningen har stimulerats av samarbetet och utbildat informatörer för att möta efterfrågan samt bildat en kontaktföräldraorganisation med representanter på alla större orter i länet som läkare och distriktssköterskor kan hänvisa nya allergibarns föräldrar till. Arbetsgruppen har nu fortsatt med skolans personal och har haft en heldag för Syokonsulenter och skolsköterskor.

.....
Vi har fått en höjd allergimedvetenhet
.....

Vad blev resultatet?

Idag märker vi att allergibarns föräldrar blivit allt mer befriade från en mycket tung informationsbörda. Vi har fått en höjd allergimedvetenhet och beredskap att göra en insats för att hjälpa handikappade. Samtidigt har tusentals frivilligtimmar frigjorts och allergibarnen mår bättre och behöver förhoppningsvis mindre medicin. Byggnadsförändringar som föreslagits inom projektets ram har besparat kommunen åtskilliga kronor.

Ingen av samarbetsparterna skulle ensam kunnat åstadkomma detta.